

Lausunto

4.4.2022

VN/9183/2021
VN/9183/2021-YM-97

Oikeusministeriön lausuntopyyntö edustajakannedirektiivin täytäntöönpanemisesta

Ympäristöministeriön lausunto

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa työryhmän mietinnöstä, joka sisältää ehdotuksen EU:n edustajakannedirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Työryhmä ehdottaa, että direktiivin mukaisista kieltotoimenpiteistä koskevista edustajakanteista säädettäisiin uudessa laissa. Hyvitystoimenpiteistä koskeva sääntely sisällytettäisiin ryhmäkannelakiin tekemällä siihen direktiivin edellyttämät tarkistukset kanneoikeudesta, rajat ylittävistä ryhmäkanteista, kanteen rahoituksesta sekä kantajan ja vastaajan tiedottamis- ja ilmoittamisvelvollisuuksista.

Edustajakannedirektiivin tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden toimivuutta ja parantaa unionin kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa. Direktiivillä pyritään muun muassa parantamaan kuluttajien yhteistä oikeussuojaa ja varmistamaan, että elinkeinonharjoittajat noudattavat kuluttajien oikeuksia suojaavaa unionin lainsäädäntöä. Tavoitteet ovat ympäristöministeriön näkemyksen mukaan kannatettavia.

Direktiivin aineellinen soveltamisala on laaja. Edustajakanne tulee voida nostaa asiassa, jossa elinkeinonharjoittaja on toiminut direktiivin liitteessä I lueteltujen EU-lainsäädäntöinstrumenttien vastaisesti siten, että toiminta vahingoittaa tai voisi vahingoittaa kuluttajien yhteisiä etuja.

Direktiivin liitteessä on lueteltu joitain ympäristöalaan yleisesti liittyviä asetuksia ja direktiivejä, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU energiatehokkuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 66/2010 EU-ympäristömerkistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista.

Vaikka direktiivin soveltamisala on rajattu liitteessä I lueteltuihin säädöksiin, direktiivi ei kuitenkaan estä sitä, että niitä säännöksiä, joilla direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, sovelletaan jäsenvaltioissa myös muihin aloihin kuin niihin, jotka kuuluvat sen soveltamisalaan. Myös joissakin muissa jäsenvaltioissa kollektiivisia kieltokanteita on mahdollista käyttää myös esimerkiksi ympäristöön liittyvissä asioissa. Mietinnössä onkin todettu, että oikeusministeriön jo 2012 asettaman neuvottelukunnan valmistelemissa oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa vuosille 2013-2025 on ehdotettu keskipitkän aikavälin tavoitteeksi selvittää mahdollisuudet laajentaa voimassa olevan ryhmäkannelain soveltamisalaa siten, että sen piiriin tulisi myös muita kuin kuluttajasopimuksia koskevia riita-asioita (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 16/2013 s. 37). Ympäristövahinkoasiat on tuolloin mainittu esimerkkeinä riidoista, joiden sisällyttämistä ryhmäkannearjestelmän soveltamisalaan olisi selvitettävä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

Nyt käsillä olevassa mietinnössä laajempaa soveltamisalaa ei kuitenkaan ehdoteta. Mietinnön mukaan ryhmäkannelainsäädännön laajentaminen koskemaan muita oikeudenaloja tulisi arvioitavaksi ehdotetun lainsäädännön voimaantulon jälkeen.

Ympäristöministeriöllä ei ole erityistä huomautettavaa lausunnolla olevasta esitysehdotuksesta. Ympäristöministeriö kuitenkin pitää kannatettavana sen selvittämistä, olisiko järjestelmää syytä kehittää edelleen kattamaan laajemmin muun muassa ympäristöasioita. Jatkoselvityksessä voitaisiin ympäristöministeriön näkemyksen mukaan ottaa huomioon perustuslain 20 §:n ympäristöperusoikeuteen kytkeytyvän muun lainsäädännön ja oikeuskäytännön kehitys sekä myös käytännöt muissa jäsenvaltioissa. Ympäristölainsäädännössä ja yksityiskohtaisemmin esimerkiksi kansallisen ilmastolain piirissä on viime aikoina selvitetty muutoksenhakuoikeuksiin liittyviä kysymyksiä, mitä voitaisiin hyödyntää myös tämän asian jatkoarvioinnissa.

Kansliapäällikkö

Juhani Damski

Lainsäädäntöjohtaja

Johanna Korpi

Jakelu

Oikeusministeriö

VN/9183/2021-YM-97

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: